bombers

MAN.GRAL.001
V.1

SGO

Manual Operatiu

Introducció a la gestió d'emergències i el sistema de protecció civil

Generalitat de Catalunya

Control de versions

Versió	
01	**Unitat redactora:** DGPEIS - ISPC
	Data de redacció de la versió: 01/02/2026
	Canvis: Redacció inicial del document

Índex

1. Introducció a la gestió d'emergències 5
1.1. El cicle de la gestió d'emergències 5
1.1.1. Reducció del risc 5
1.1.2. Preparació 6
1.1.3. Resposta 6
1.1.4. Recuperació 7
1.2. La resiliència com a eix transversal 7
2. Els riscos: concepte i gestió integral 8
2.1. Què és un risc? Components: perill, vulnerabilitat i exposició 8
2.2. Classificació dels riscos 9
2.3. El risc com a construcció social i cultural 10
2.4. El mapa de riscos de Catalunya 10
3. El sistema de protecció civil 11
3.1. Què és la protecció civil? 11
3.2. Orígens i evolució del concepte 12
3.3. Organització competencial: àmbit local, autonòmic i estatal 13
3.3.1. Àmbit local: la protecció civil municipal 13
3.3.2. Àmbit autonòmic: la protecció civil de Catalunya 14
3.3.3. Àmbit estatal: el sistema nacional de protecció civil 14
3.4. Autoritats de protecció civil 15
3.4.1. Àmbit local: l'alcalde 15
3.4.2. Àmbit autonòmic: Conseller/a d'Interior 15
3.4.3. Àmbit estatal: el Ministeri de l'Interior 15
3.5. La protecció civil a escala europea: el Mecanisme Europeu 16
3.5.1. Funcionament del Mecanisme europeu 16
4. Els plans de protecció civil 18
4.1. Tipologia de plans 19
4.1.1. Plans especials 19
4.1.2. Plans territorials 19
4.1.3. Plans d'autoprotecció 20
4.2. Continguts bàsics d'un pla de protecció civil 20
4.3. El cicle de vida d'un pla 21
4.4. Plans d'àmbit estatal 21
5. Estructura operativa i sistemes de resposta 22
5.1. Estructura dels plans 22
5.2. Direcció del pla 23
5.3. El Comitè d'Emergències 23

5.4. El Centre de Comandament Avançat (CCA) 23
5.5. Els grups actuants 24
5.5.1. Grup d'intervenció 24
5.5.2. Grup sanitari 25
5.5.3. Grup d'Ordre 25
5.5.4. Grup logístic 25
5.5.5. Grup d'experts i grup judicial 26
5.6. Els plans d'actuació de grup 26
5.7. Els voluntaris de protecció civil i la seva articulació 27
5.8. Mesures de protecció i seguretat per a la població 27
5.8.1. Zones segures, confinament i evacuació 28
5.8.2. Punts d'acollida i suport a evacuats 28
5.8.3. Missatges d'alerta i consells d'autoprotecció 29
5.9. Centres de coordinació d'emergències 29
5.9.1. Centre de coordinació operativa de Catalunya (CECAT) 29
5.9.2. Centres de Coordinació Operativa Municipal (CECOPAL) 30
5.9.3. Sales operatives dels grups actuants 30
5.9.4. Sistemes de comunicació i tecnologies de suport 30
5.9.5. Protocols de recepció i transmissió d'informació 30
6. Divulgació i sensibilització 31
6.1. El valor de la divulgació 31
6.2. Objectius de la divulgació 31
6.3. Eixos i formats de les accions divulgatives 32
6.4. Destinataris de la divulgació 33
6.5. Educació en autoprotecció 33

En aquest text, per a les referències fetes a col·lectius, s'ha utilitzat el masculí amb valor genèric.

1. Introducció a la gestió d'emergències

La gestió d'emergències és l'organització i l'administració dels recursos, responsabilitats i capacitats necessàries per afrontar tots els aspectes d'una emergència, abans, durant i després que es produeixi. Aquesta visió amplia el concepte tradicional de la protecció civil, incorporant una perspectiva integral, global i proactiva, reconeguda a nivell internacional (definició segons UNDRR de les Nacions Unides, 2009).

Una gestió eficaç d'emergències ha de ser:

- Global: ha de contemplar qualsevol tipus de perill (natural, tecnològic, antròpic).
- Integrada: ha d'implicar tots els actors: administracions públiques, cossos operatius, ciutadania, societat civil i empreses.
- A totes les fases: ha d'actuar abans, durant i després que es produeixi l'emergència.

El cicle de la gestió d'emergències

1.1. El cicle de la gestió d'emergències

La gestió d'emergències a nivell internacional és un model integral i dinàmic que organitza l'actuació davant de riscos col·lectius en un procés cíclic. Aquest model distingeix quatre fases fonamentals: Reducció (*Mitigation*), Preparació (*Preparedness*), Resposta (*Response*), Recuperació (*Recovery*).

corregit · DGPEIS 10/2026

1.1.1. Reducció del risc

La fase de reducció del risc consisteix en totes aquelles accions dirigides a analitzar els riscos possibles i evitar que es converteixin en emergències reals, o bé a minimitzar-ne els efectes si arriben a produir-se. És una etapa clarament proactiva i preventiva, que actua molt abans que es desencadeni una situació de perill.

- Inclou actuacions com la millora i el reforç d'estructures vulnerables o la instal·lació de barreres i sistemes de contenció.

- Engloba també mesures no estructurals, com la regulació urbanística per evitar construir en zones exposades o la gestió adequada del territori.

Es tracta d'una fase amb efectes a llarg termini, essencial per protegir la vida, els béns i el medi ambient, i que sovint passa desapercebuda perquè actua de forma discreta però fonamental. En definitiva, invertir en reducció del risc és invertir en seguretat sostenible i resiliència futura.

Aquesta fase respon preguntes com: *Què pot passar? Amb quina probabilitat? Quines serien les conseqüències? Qui en resultaria afectat i com? Quines accions poden dur-se a terme per evitar que passi o reduir-ne les conseqüències?*

1.1.2. Preparació

La fase de preparació engloba totes les accions destinades a garantir que els serveis d'emergència, les institucions i la ciutadania estiguin en condicions d'actuar de manera eficaç i coordinada quan es produeixi una emergència. És una etapa clau per transformar el coneixement dels riscos en capacitat operativa real.

- Inclou la redacció i implantació de plans de protecció civil, la formació dels equips d'intervenció, la realització de simulacres, l'establiment de protocols d'actuació i la definició de rols i responsabilitats.
- A més, es treballa en la creació de sistemes d'alerta primerenca, en la gestió dels recursos disponibles i en la capacitació de la ciutadania en matèria d'autoprotecció.

L'objectiu és que, quan el risc es materialitzi, les respostes siguin ràpides, eficients i organitzades, minimitzant el caos inicial i evitant improvisacions. La preparació reforça la confiança en el sistema, incrementa la seguretat de les persones i redueix els danys potencials.

Aquesta fase respon preguntes com*: Estem preparats per actuar? Qui fa què, quan i com? Disposem dels recursos adequats? Tothom sap quin és el seu paper?*

1.1.3. Resposta

La fase de resposta comença en el moment en què es produeix una emergència i exigeix una actuació immediata per protegir vides, béns i el medi. És la fase més visible de tot el cicle, ja que mobilitza recursos humans i materials de manera intensa i en temps real.

- Implica accions com l'alerta i evacuació de la població, el rescat de persones, l'assistència sanitària urgent, el confinament de zones afectades, l'extinció d'incendis o la gestió de talls de serveis bàsics.

- També inclou els avisos i la comunicació d'instruccions clares a la ciutadania, i la coordinació entre els diferents grups actuants, així com entre les diferents administracions.

En aquesta fase es posa a prova tot el que s'ha planificat i practicat prèviament, i cal prendre decisions ràpides i encertades sota pressió. La qualitat de la resposta determina en gran part l'abast dels danys i el temps necessari per recuperar la normalitat.

Aquesta fase respon preguntes com*: Què està passant exactament? Qui és responsable d'actuar? Quines són les prioritats immediates? Com garantim la seguretat de tothom? Quines accions es fan per frenar l'evolució de l'emergència?*

1.1.4. Recuperació

La fase de recuperació comença un cop superada la situació crítica, però no és menys important. Es tracta del conjunt d'accions dirigides a restablir la normalitat, reparar els danys i reconstruir amb millores per evitar que l'emergència es repeteixi amb el mateix impacte.

- Aquesta etapa pot incloure la reconstrucció d'infraestructures i serveis essencials, l'assistència a les persones afectades, el suport psicosocial, la gestió d'ajuts econòmics i la rehabilitació del medi.
- També és el moment d'avaluar l'actuació, identificar les fortaleses i debilitats del sistema, i actualitzar els plans i protocols per incorporar l'experiència viscuda.

L'objectiu no és només tornar a com estàvem, sinó millorar la resiliència col·lectiva i aprofitar l'experiència per estar més ben preparats per al futur. Per això, la recuperació forma part inseparable del cicle de gestió d'emergències.

Aquesta fase respon preguntes com*: Com ajudem les persones a recuperar-se? Quines infraestructures cal reparar o reforçar? Què hem après i com ho aplicarem?*

> Aquestes quatre fases no són processos seqüencials lineals, sinó un cicle continu de millora. Amb el temps, les accions de recuperació millorades donen suport a processos de reducció de risc futurs i reforcen la preparació per a situacions noves. Fins i tot durant la resposta, ja s'inicia la recuperació o es redueix el risc quan s'actua en escena amb criteris preventius.

1.2. La resiliència com a eix transversal

La resiliència és la capacitat d'una persona, comunitat, organització o sistema per resistir, absorbir, adaptar-se i recuperar-se davant d'una situació adversa o una emergència. Però va més enllà de tornar a l'estat anterior: implica sortir-ne enfortits, amb millors capacitats per fer front a futures situacions similars.

Una societat resilient no només redueix els danys immediats d'una emergència, sinó que transforma l'experiència en aprenentatge, reforça els seus vincles col·lectius, i construeix millores estructurals, organitzatives i personals que augmenten la seva capacitat de resposta i adaptació en el futur. Aplicada a la gestió d'emergències, implica:

- Autonomia i capacitat local de resposta: Fomentar comunitats capaces de gestionar les primeres fases de l'emergència amb recursos propis, reduint la dependència de suports externs.
- Adaptació i aprenentatge continu: Desenvolupar la capacitat d'ajustar-se a situacions canviants, aprendre de cada emergència i incorporar millores als plans i procediments.
- Cultura d'autoprotecció i coresponsabilitat: Impulsar una ciutadania informada, conscient dels riscos i capaç de prendre mesures pròpies de protecció i col·laboració.
- Xarxa de cooperació i confiança mútua: Enfortir els vincles entre serveis d'emergència, administracions i població, per actuar de manera coordinada i eficaç.
- Recuperació ràpida i sostenibilitat postemergència: Minimitzar l'impacte psicosocial i econòmic de les emergències, i garantir una reconstrucció orientada a millorar la resiliència futura.

2. Els riscos: concepte i gestió integral

Per gestionar correctament les emergències, el primer pas és entendre què és exactament un risc i com es construeix. El risc no és només la presència d'un perill potencial, sinó la combinació de diversos factors que poden fer que aquest perill tingui un impacte real sobre la societat.

2.1. Què és un risc? Components: perill, vulnerabilitat i exposició

En el context de la gestió d'emergències, el risc no és només una possibilitat incerta, com en el llenguatge comú. Té una definició tècnica molt clara:

Risc = Perill × Vulnerabilitat × Exposició

Aquesta fórmula sintetitza la manera com es calcula o valora un risc col·lectiu. Cada un dels tres factors que hi intervenen és fonamental per entendre la magnitud real del perill.

- Perill: És la probabilitat que es produeixi un fenomen d'una determinada intensitat. Pot ser una tempesta, un terratrèmol, una explosió química, etc.

  Exemple: la possibilitat que un riu es desbordi amb una alçada determinada.

- Vulnerabilitat: És la capacitat o incapacitat d'un element per resistir l'impacte d'aquest fenomen. Pot ser una escola, un barri, una xarxa elèctrica o un ecosistema.

  Exemple: un edifici construït sense mesures antisísmiques és més vulnerable a un terratrèmol.

- Exposició: És el nombre i el temps que aquests elements vulnerables estan en contacte amb el perill.

  Exemple: si una escola està ubicada en una zona inundable, hi ha una exposició permanent de nens i docents a aquest risc.

Quan un d'aquests factors és molt elevat, el risc també augmenta. Per això, per reduir el risc no sempre cal eliminar el perill (que sovint és inevitable), sinó que també es pot reduir la vulnerabilitat o limitar l'exposició.

Si entenem el concepte de risc en un sentit ampli, veurem que aquest desapareix si qualsevol dels seus tres components (perill, exposició o vulnerabilitat) es redueix a zero. Això vol dir que, encara que sovint no puguem eliminar el perill —com en el cas dels fenòmens naturals— sí que podem actuar sobre l'exposició (evitant que hi hagi persones o infraestructures en zones perilloses) o sobre la vulnerabilitat (fent que allò que està exposat sigui més resistent o menys susceptible de patir danys). Aquesta perspectiva converteix la reducció del risc en un procés molt més ampli, creatiu i estratègic, que implica buscar formes de conviure amb els riscos de manera informada, sostenible i segura.

Exemple: una nova urbanització situada en una zona amb risc d'incendis forestals pot dissenyar els seus accessos de manera que actuïn com a franges de protecció perimetral, integrant espais oberts, vials amples i materials resistents al foc. Amb aquesta decisió urbanística, no es pot eliminar el perill (la presència de vegetació combustible al seu entorn), però sí es redueix notablement la vulnerabilitat i s'augmenta la capacitat de resposta davant una emergència.

2.2. Classificació dels riscos

No tots els riscos són iguals. A la gestió d'emergències i protecció civil, s'utilitza una classificació que ajuda a ordenar, estudiar i planificar la resposta segons la naturalesa del fenomen:

Riscos naturals

Són aquells que tenen origen en la natura. Poden ser:

- Meteorològics: inundacions, tempestes, ventades, nevades, onades de calor o fred.
- Geològics: terratrèmols, allaus, esllavissades, volcans.
- Biològics: pandèmies, plagues, malalties emergents.

Riscos tecnològics

Estan associats a l'activitat industrial o a les tecnologies humanes:

- Accidents químics o nuclears
- Explosions industrials
- Incendis en instal·lacions o transport de mercaderies perilloses
- Falles en infraestructures crítiques (energia, telecomunicacions, etc.)

Riscos socials o antròpics

Són derivats de l'activitat i l'organització social:

- Accidents de trànsit col·lectius
- Grans aglomeracions o esdeveniments massius
- Afectacions per conflictes socials o actes violents
- Emergències associades a vulnerabilitat social o pobresa

Aquesta classificació és útil per saber quin tipus de pla d'emergències s'ha d'aplicar a cada cas, quins serveis han de participar i com s'ha d'organitzar la resposta.

2.3. El risc com a construcció social i cultural

Tot i que el risc té una base tècnica i objectiva, també és una construcció social. És a dir, la percepció que una comunitat té sobre un risc pot condicionar les decisions polítiques, la preparació ciutadana o la pressió mediàtica, independentment del risc real.

Exemple: Una tempesta intensa pot generar molta inquietud social si hi ha hagut casos recents amb danys greus, tot i que objectivament el fenomen no sigui excepcional.

A més, factors com el nivell d'informació de la població, la memòria col·lectiva de catàstrofes passades o la confiança en les autoritats, afecten directament com es viu i es gestiona el risc. Per això, la gestió d'emergències no només treballa amb dades, sinó també amb comunicació, formació i sensibilització per ajudar a construir una societat més preparada i resilient.

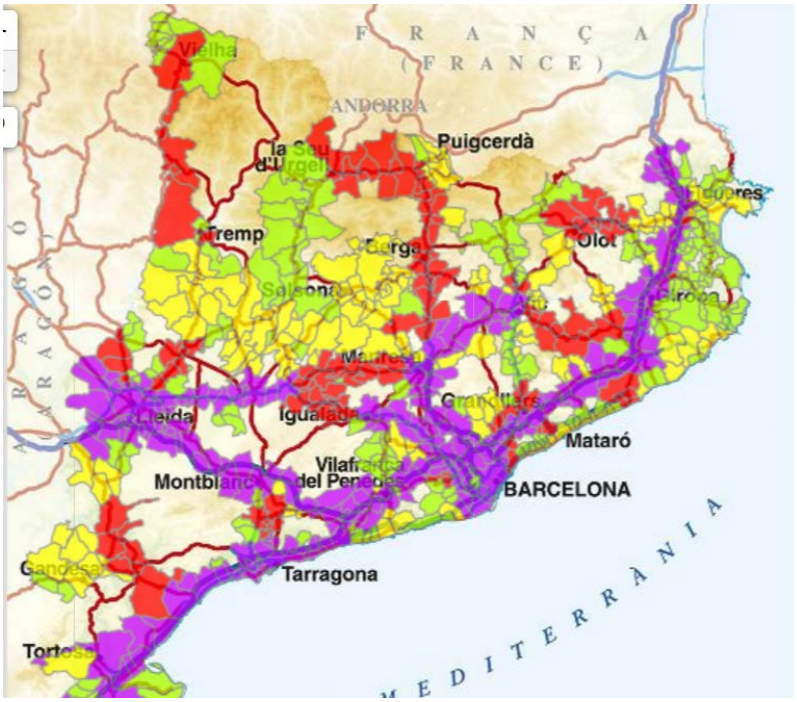
2.4. El mapa de riscos de Catalunya

Catalunya disposa d'un instrument essencial per a la gestió dels riscos: el mapa de protecció civil de Catalunya. És una eina dinàmica que identifica i classifica els principals riscos greus que poden afectar el territori, per tal que serveixi com a base per a la planificació territorial i local.

El mapa inclou:

- Riscos naturals (inundacions, incendis forestals, sismes…)
- Riscos tecnològics (accidents químics, nuclears…)
- Riscos vinculats al transport, la indústria o la vulnerabilitat social

Aquest mapa s'actualitza periòdicament i permet als ajuntaments i a la Generalitat planificar millor la seva resposta i anticipar escenaris complexos.

Mapa de protecció civil marcant el nivell de perill municipal en el transport viari de matèries perilloses.

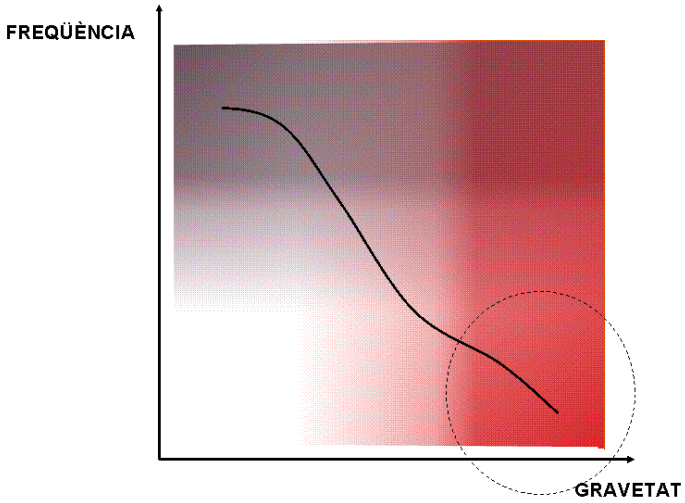
Es tracta d'una eina pública que identifica i situa els principals riscos que afecten Catalunya i permet superposar capes de riscos per identificar situacions complexes o que poden desencadenar un efecte dominó.

El mapa de protecció es pot consultar en aquest enllaç:
https://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/proteccio_civil/mapa_de_proteccio_civil/index.html

3. El sistema de protecció civil

3.1. Què és la protecció civil?

La protecció civil és el conjunt d'accions i mecanismes que les administracions públiques —i la societat en general— posen en marxa per garantir la seguretat de les persones, els béns i el medi ambient davant situacions de risc col·lectiu o catàstrofes.
Les situacions de risc col·lectiu greu o extraordinari són, en resum, de baixa freqüència i gran intensitat, tal com es pot comprovar al següent esquema:

Tot i això, no es tracta només d'intervenir quan passa una emergència, sinó d'un sistema integral que preveu, planifica, actua i coordina abans, durant i després de qualsevol situació que pugui posar en perill la seguretat col·lectiva.

"La protecció civil és el sistema pel qual cada país proporciona protecció i assistència a la població davant de qualsevol accident o catàstrofe, i vetlla per la salvaguarda de persones, béns i del medi ambient."

3.2. Orígens i evolució del concepte

La protecció civil moderna té les seves arrels en els sistemes de defensa civil que es van desenvolupar durant el segle XX, especialment durant la Segona Guerra Mundial. En aquell moment, l'objectiu principal era protegir la població civil davant d'atacs aeris o bombardejos, mitjançant mesures com ara refugis antiaeris, sistemes d'alerta, evacuacions massives o brigades de primers auxilis.

Aquest model tenia un enfocament bèl·lic i reactiu, molt condicionat per les necessitats de guerra, i sovint estava vinculat a les estructures militars o de seguretat dels estats.
Amb el pas del temps, i especialment a partir de la segona meitat del segle XX, es va produir un canvi profund de paradigma. Es va començar a entendre que les grans amenaces per a la població no venien només del conflicte armat, sinó també dels riscos naturals (inundacions, terratrèmols, incendis forestals...), tecnològics (accidents químics o nuclears) i socials (aglomeracions, fallida dels serveis bàsics...).
Així va néixer el model de protecció civil en temps de pau, orientat a la prevenció, la planificació i la gestió dels riscos col·lectius, i no només a la resposta immediata a l'emergència.

El cas de Catalunya

A Catalunya, aquest canvi d'enfocament es va consolidar especialment a partir dels anys 80, coincidint amb la recuperació de competències autonòmiques i la creació d'una estructura pròpia de seguretat i emergències.

Des de llavors, s'ha anat desenvolupant:

- La creació del Cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya l'any 1986 com a servei de resposta a les emergències a Catalunya.
- La creació de la Direcció General de Protecció Civil, com a òrgan tècnic a efectes de planificació i coordinació.
- Un marc legal propi, amb lleis com la Llei 5/1994 dels serveis de prevenció i extinció d'incendis o la llei 4/1997, de protecció civil de Catalunya.
- L'aprovació progressiva dels plans de protecció civil, tant el PROCICAT (any 1995), com la resta de plans especials i territorials per fer front a riscos com els incendis forestals (INFOCAT), les inundacions (INUNCAT), els riscos químics (PLASEQCAT), etc.
- El desenvolupament d'un model de protecció civil integrador i transversal, que inclou des dels serveis d'emergències fins als ajuntaments, passant pel voluntariat, els serveis socials o el món educatiu.

Primer logotip del Cos de Bombers (1986)

Aquest model català s'ha convertit en una referència dins i fora de l'Estat, i continua evolucionant per fer front als nous reptes: canvi climàtic, riscos globals, interdependències tecnològiques i participació ciutadana activa.

3.3. Organització competencial: àmbit local, autonòmic i estatal

El sistema de protecció civil funciona a través d'un model descentralitzat i coordinat, on cada nivell administratiu té competències pròpies, però també responsabilitats compartides.

3.3.1. Àmbit local: la protecció civil municipal

Els ajuntaments són la primera baula del sistema. Disposen de competències pròpies en matèria de protecció civil i tenen l'obligació de garantir la seguretat de la població dins del seu terme municipal.

Els municipis de més de 20.000 habitants estan obligats a disposar d'un servei municipal de protecció civil amb caràcter general. Aquest servei pot integrar personal tècnic de protecció civil i voluntariat de protecció civil.
Les funcions principals dels municipis són:

- Elaborar i mantenir plans de protecció civil del seu municipi
- Activar els plans en cas de risc o emergència, coordinant l'actuació de serveis municipals com: policia local, serveis tècnics, brigades municipals, voluntariat de protecció civil.
- Gestionar la comunicació amb la ciutadania, especialment en episodis de risc meteorològic, evacuacions o restriccions.

Exemple: en un episodi de fortes pluges, l'ajuntament activa el PAM (Pla d'Actuació Municipal) per risc d'inundació, coordina els serveis de neteja de clavegueram, avisa la població per xarxes socials i senyalitza les zones de risc.

3.3.2. Àmbit autonòmic: la protecció civil de Catalunya

La Generalitat de Catalunya, a través de la Direcció General de Protecció Civil, té la responsabilitat de planificar, coordinar i supervisar el sistema de protecció civil a nivell autonòmic. Així la Direcció General de Protecció Civil és el servei que impulsa i coordina el sistema autonòmic de protecció civil, format per tots aquells organismes i serveis que actuen en qualsevol de les fases del cicle de gestió d'emergències.
Les seves funcions essencials són:

- Elaboració, aprovació i actualització dels grans plans:
  - PROCICAT, Pla territorial de protecció civil de Catalunya i els seus plans d'actuació per a situacions específiques (transport de viatgers per ferrocarril, contaminacions de rius...). És un pla generalista per a tot el territori de Catalunya.
  - Plans especials com l'INFOCAT, INUNCAT, PLASEQCAT..., són plans per a emergències associades a riscos concrets, en el territori de Catalunya.
- Gestió del CECAT (Centre de Coordinació Operativa de Catalunya), des d'on es:
  - Monitoritzen els riscos i es fan prediccions.
  - Activen els plans i els grups actuants.
  - Centralitzen la informació operativa i institucional.
  - Coordinen els serveis, organismes i institucions involucrades en la gestió del risc.
- Formació, simulacres i comunicació pública, així com suport tècnic als ajuntaments.

3.3.3. Àmbit estatal: el sistema nacional de protecció civil

L'Administració General de l'Estat, a través del Ministeri de l'Interior i la Direcció General de Protecció Civil i Emergències, té competències en la coordinació d'emergències d'abast nacional o internacional.
Les seves funcions principals són:

- Aprovar plans d'àmbit estatal, com el Pla Estatal General d'Emergències de Protecció Civil (PLEGEM) o els plans per a riscos concrets d'interès nacional.
- Gestionar el Sistema Nacional de Protecció Civil, que articula la cooperació entre comunitats autònomes, serveis especialitzats i institucions de l'Estat.
- Activar recursos extraordinaris, com:
  - La Unitat Militar d'Emergències (UME), amb capacitats d'intervenció ràpida en grans emergències.
  - Recursos logístics i suports específics (transport aeri, descontaminació, comunicacions...)
- Representar l'Estat en el Mecanisme Europeu de Protecció Civil i en la cooperació internacional.

Exemple: en una gran emergència que afecta diverses comunitats (com un incendi forestal que afecta dues comunitats autònomes), l'Estat pot assumir la coordinació, mobilitzar la UME o activar el suport europeu.

3.4. Autoritats de protecció civil

La Llei 17/2015, del Sistema Nacional de Protecció Civil, estableix quines són les autoritats competents a cada àmbit administratiu per dirigir i activar les respostes davant una emergència. Aquestes figures són clau per garantir l'ordre, la legalitat i la coordinació en tots els nivells de gestió.

3.4.1. Àmbit local: l'alcalde

L'alcalde és l'autoritat municipal de protecció civil, responsable de l'elaboració i activació dels plans municipals dels quals n'exerceix la direcció

- Té la responsabilitat de declarar l'emergència i activar els plans de protecció civil al municipi i mobilitzar serveis locals (policia, brigades, voluntariat...)
- Dirigeix l'emergència a nivell municipal, si la situació no requereix una activació de plans de nivell superior.
- Dirigeix el CECOPAL: Centre de Coordinació Operativa Municipal d'emergències.
- Presideix la Comissió Municipal de Protecció Civil que és l'òrgan regular de caràcter consultiu, deliberant i coordinador de la protecció civil municipal.

3.4.2. Àmbit autonòmic: Conseller/a d'Interior

A nivell autonòmic, l'autoritat de protecció civil és el conseller o consellera d'Interior, que té competències per:

- Declarar emergències i activar els plans de protecció civil a escala autonòmica determinant els nivells d'activació dels plans (ex. INFOCAT, INUNCAT, PROCICAT...)
- Exercir la direcció estratègica de l'emergència i del CECAT.
- Presidir la Comissió de Protecció Civil de Catalunya que és l'òrgan regular de caràcter consultiu, deliberant, coordinador i homologador de plans de protecció civil.

3.4.3. Àmbit estatal: el Ministeri de l'Interior

Segons la Llei 17/2015, la direcció global del sistema de protecció civil recau en el Ministeri de l'Interior que és l'autoritat de protecció civil estatal. La unitat encarregada del desenvolupament de la protecció civil a nivell estatal és la Direcció General de Protecció Civil i Emergències del Ministeri de l'Interior.

L'autoritat estatal competent pot:

- Declarar emergències d'interès nacional (art. 28 Llei 17/2015). Són aquelles que requereixen de la declaració de l'estat d'alarma/excepció, que afecten diverses autonomies o que per la seva magnitud es consideri que requereixen d'aquesta coordinació superior de l'Estat.
- Activar la Unitat Militar d'Emergències (UME) o recursos estatals.
- Coordinar les actuacions conjuntes entre autonomies i autoritats locals, i representar Espanya en l'àmbit europeu.

La Unitat Militar d'Emergències, en cas d'emergència d'interès nacional, n'assumirà la direcció operativa, actuant sota la direcció del Ministre de l'Interior. En emergències on no s'hagi declarat l'interès nacional, es pot sol·licitar l'activació de la UME com a recurs de suport a les actuacions.

3.5. La protecció civil a escala europea: el Mecanisme Europeu

La Unió Europea disposa d'un instrument específic per gestionar l'ajuda en les grans emergències que poden afectar diversos estats o superar la capacitat de resposta d'un país: el Mecanisme Europeu de Protecció Civil (*European Civil Protection Mechanism, UCPM*).

El Mecanisme, creat l'any 2001, és un sistema de cooperació entre estats europeus que té com a objectiu millorar la prevenció, la preparació i la resposta conjunta davant de desastres naturals, tecnològics o d'origen humà, tant dins com fora de la Unió Europea. Això permet posar en comú recursos i coneixements, i actuar ràpidament quan un país no pot afrontar una situació d'emergència per sí sol.

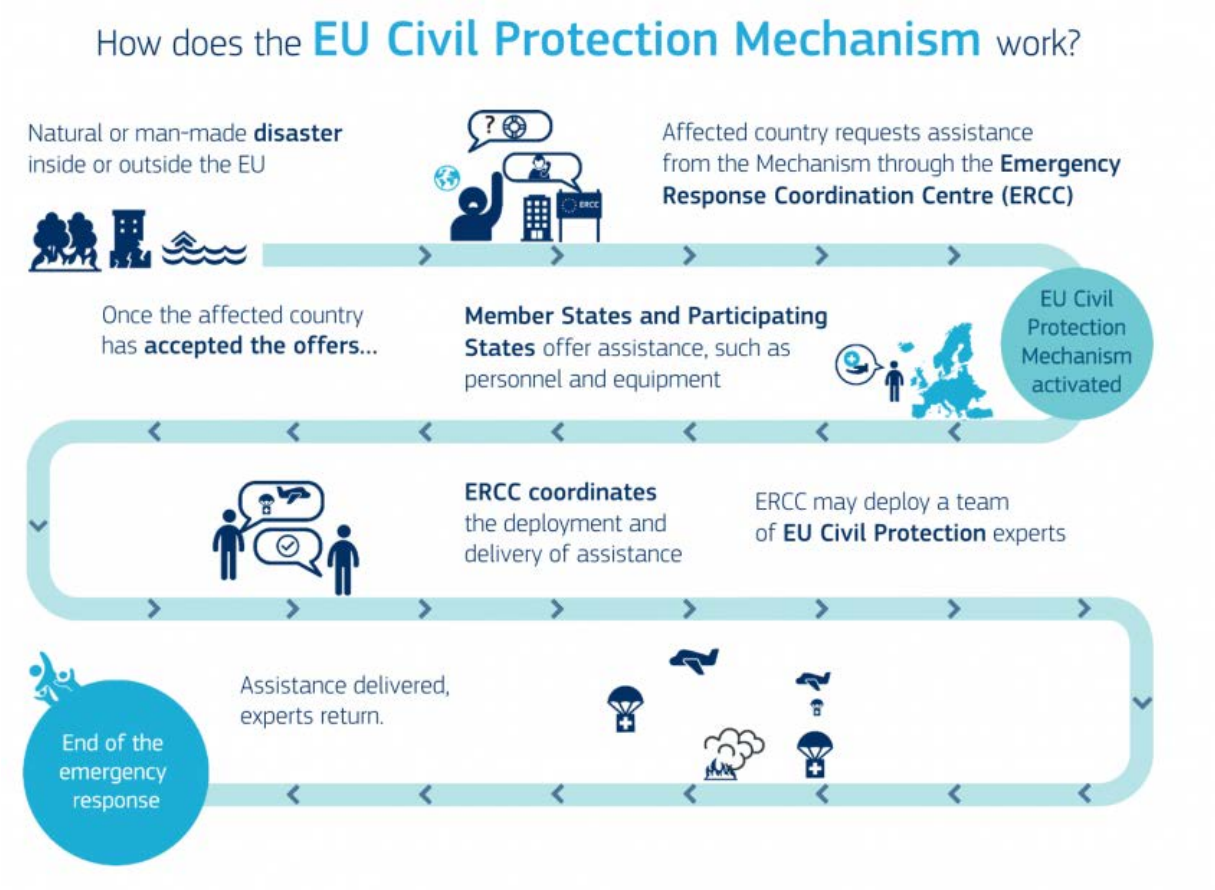
Actualment hi participen els estats de la Unió Europea i altres estats associats. Aquesta xarxa comuna permet que qualsevol d'aquests països pugui sol·licitar ajuda o respondre a una emergència internacional de manera coordinada.

3.5.1. Funcionament del Mecanisme europeu

El funcionament del Mecanisme es basa en els següents eixos:

Activació i sol·licitud d'ajuda

Qualsevol país afectat per una catàstrofe pot sol·licitar ajuda al Mecanisme quan no pot gestionar-la amb els seus propis recursos.

Centre Europeu de Coordinació de Resposta a Emergències (ERCC)

Des de Brussel·les, el Centre Europeu de Coordinació de Resposta a Emergències (ERCC per les seves sigles en anglès) està actiu les 24 hores del dia. Aquest centre:

- Fa seguiment permanent de les emergències a nivell global,
- Rep la petició d'ajuda del país afectat, avalua la situació i sol·licita les ajudes als diferents països.
- Garanteix una millor coordinació entre les institucions europees, les autoritats nacionals dels estats membres i altres socis internacionals.

Mòduls d'intervenció

Els mòduls d'intervenció són equips operatius especialitzats, provinents d'un o més països participants en el Mecanisme Europeu, que han superat un procés de certificació per garantir la seva capacitat, autonomia i interoperabilitat internacional.

Es tracta d'unitats autònomes, autosuficients i configurades segons estàndards preestablerts, capaces d'actuar de manera ràpida i coordinada en emergències greus. Alguns exemples comuns inclouen equips de:

- Rescat en estructures col·lapsades (USAR *Urban Search and Rescue*).
- Bombeig d'alta capacitat per treballar en inundacions,
- Intervenció en incendis forestals, tant terrestre com aèria.
- Atenció mèdica d'emergència.
- Detecció i descontaminació NRBQ.

Els països que volen oferir aquests mòduls han de registrar-los com a recursos disponibles a la base de dades del *European Civil Protection Pool* (ECPP), i sotmetre'ls a un procés rigorós de certificació que inclou 3 passos: visita consultiva, exercici de taula/despatx (*table-top*) i exercici real de camp per provar l'operativitat i la interoperabilitat amb la resta d'equips, segons els requisits de la Unió Europea.

Formació i prevenció

A més de la resposta, el Mecanisme també impulsa la cooperació en:

- Formació i simulacres conjunts
- Intercanvi de bones pràctiques
- Eines de vigilància i alerta primerenca (com el sistema *Copernicus*)
- Projectes de recerca en matèria de protecció civil.

Aquest sistema europeu consolida una cultura de solidaritat i resposta col·lectiva davant de riscos globals, amb un model basat en la coordinació, la interoperabilitat i l'eficiència.

4. Els plans de protecció civil

Un pla de protecció civil és un document tècnic i operatiu que estableix com s'ha d'organitzar i actuar davant d'un risc determinat o en una situació d'emergència. Serveix per garantir una resposta ràpida, coordinada i eficaç, amb l'objectiu de protegir les persones, els béns i el medi ambient.

Els plans defineixen:

- Els escenaris de risc que poden activar el pla
- Els grups actuants i la seva organització
- Els procediments d'actuació
- Els recursos disponibles
- Els mecanismes de comunicació i activació

4.1. Tipologia de plans

Els plans es poden classificar en tres grans categories, segons el seu abast i finalitat:

4.1.1. Plans especials

Els plans especials estan dissenyats per fer front a riscos concrets que tenen una naturalesa particular i poden provocar danys greus a la població. A Catalunya n'hi ha diversos:

- INFOCAT: incendis forestals
- INUNCAT: inundacions
- NEUCAT: nevades intenses
- VENTCAT: episodis de vent fort
- SISMICAT: risc sísmic
- PLASEQCAT: accidents químics a la indústria
- PLASEQTA: accidents químics a la indústria del sector de Tarragona.
- TRANSCAT: accidents amb transport de mercaderies perilloses
- CAMCAT: contaminació del medi marí
- RADCAT: risc radiològic
- AEROCAT: emergències aeronàutiques

corregit · DGPEIS 10/2026

- ALLAUCAT: allaus
- Pla de Pandèmies: pandèmies

Els plans especials són aprovats per la Generalitat i són aplicables a tot el territori de Catalunya. Els plans especials determinen quins municipis han d'elaborar el seu PAM (Pla d'actuació municipal) per aquell risc concret. Els diferents PAM municipals per a riscos concrets, així com el Pla bàsic municipal, s'integren en un document únic de la protecció civil municipal anomenat DUPROCIM.

- PAM (Plans d'Actuació Municipal): desenvolupen a nivell local els plans especials (per exemple, un PAM per incendis forestals adaptat a un municipi concret).
- DUPROCIM: document únic de planificació de la protecció civil municipal que inclou els diferents riscos.

4.1.2. Plans territorials

Els plans territorials estableixen la resposta general del sistema de protecció civil davant de qualsevol emergència, especialment si no hi ha un pla especial aplicable.

- PROCICAT: Pla territorial de protecció civil de Catalunya, per a riscos generals o situacions que no tenen pla especial. Inclou plans d'actuació específics, entre els quals destaca
  - PROCICAT-ferrocarril: pla d'actuació del PROCICAT per a emergències en el transport de passatgers per ferrocarril.
- PBEM (Pla Bàsic d'Emergència Municipal): pla municipal multirisc per gestionar riscos no especials, integrat en el DUPROCIM.

corregit · DGPEIS 10/2026

4.1.3. Plans d'autoprotecció

Els plans d'autoprotecció (PAU) són elaborats per activitats privades o públiques que poden generar un risc o veure's afectades per una emergència. Són obligats per llei per a determinades instal·lacions industrials, escoles, esdeveniments multitudinaris, hospitals, etc.

Els PAU:

- Estableixen l'organització interna d'autoprotecció
- Defineixen les mesures de prevenció i evacuació
- Són validats i homologats per la Generalitat o per l'ajuntament, segons la classificació d'activitats que s'estableix en el catàleg d'activitats, centres i instal·lacions afectades per la normativa dels PAU.

4.2. Continguts bàsics d'un pla de protecció civil

Tot pla de protecció civil ha d'incloure quatre blocs essencials:

1. Identificació del risc
   - Escenaris possibles
   - Intensitat i freqüència
   - Afectació prevista
2. Organització operativa
   - Grups actuants i rols assignats
   - Coordinació i comandament
   - Nivells d'activació i autoritats competents
3. Operativitat del pla
   - Procediments d'actuació
   - Comunicació i avisos a la població
   - Connexió amb altres plans
4. Inventari de recursos i infraestructures
   - Recursos materials i humans disponibles
   - Infraestructures crítiques
   - Sistemes logístics i de suport

4.3. El cicle de vida d'un pla

Els plans de protecció civil no són documents estàtics, sinó eines vives que s'han de revisar i posar a prova de forma contínua.

1. Redacció
    - Elaboració per part de l'administració competent
    - Participació dels serveis implicats
2. Aprovació
    - Validació tècnica i legal
    - Aprovació pel govern o l'òrgan competent
3. Implantació
    - Difusió entre els serveis actuants
    - Assignació de recursos
    - Formació dels equips
4. Manteniment
    - Revisió periòdica (mínim cada 4 anys)
    - Actualització de dades, contactes, procediments
5. Simulacres i avaluació
    - Proves del funcionament del pla
    - Avaluació i millores posteriors

4.4. Plans d'àmbit estatal

A més dels plans propis de Catalunya, també hi ha plans elaborats o coordinats per l'Estat i per la Unió Europea:

A nivell estatal

- Pla Estatal de Protecció Civil: estableix els criteris generals per coordinar les emergències a nivell estatal. Destaca el Pla Estatal General d'Emergències (PLEGEM), és el pla operatiu que engloba i integra tots els plans estatals i autonòmics, amb especial atenció a les emergències multirisc (baixa probabilitat, però gran impacte).
- Plans estatals especials per a riscos com incendis forestals, inundacions, riscos químics, nuclears, etc.

Fases i situacions operatives Pla PLEGEM

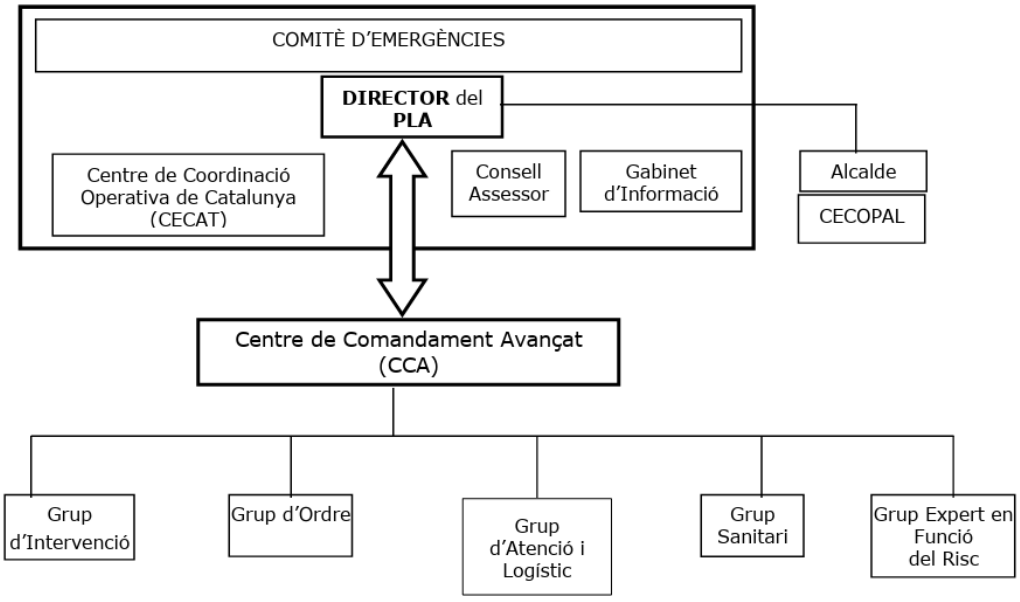
5. Estructura operativa i sistemes de resposta

5.1. Estructura dels plans

A Catalunya, en els plans de protecció civil es defineix una estructura operativa que marca l'organització i la coordinació de la resposta a aquella emergència. Aquesta estructura es resumeix en:

- Direcció del Pla
- Comitè d'emergències
- Grups actuants
- Centres de coordinació

Estructura Pla PROCICAT (versió 2022).

5.2. Direcció del pla

La direcció del pla és l'autoritat màxima responsable de conduir i coordinar la resposta davant d'una emergència quan un pla de protecció civil és activat. En el cas dels plans de protecció civil de Catalunya, aquesta funció recau en el/la conseller/a d'Interior, o en la persona en qui delegui, i es desenvolupa sempre en coordinació amb els alcaldes dels municipis afectats.

Les funcions bàsiques de la direcció del pla són:

- Declarar l'activació i la desactivació del pla en funció de l'evolució del risc.
- Analitzar i valorar la situació amb tota la informació disponible, comptant amb el suport del Consell assessor.
- Decidir les actuacions estratègiques més adients per protegir la població, els serveis essencials, els béns i el medi ambient.
- Coordinar l'actuació dels alcaldes dels municipis implicats i establir les directrius generals per a tots els grups actuants.
- Gestionar els recursos i mitjans necessaris per a la resposta, i ordenar l'execució de mesures complementàries.
- Definir i supervisar la informació oficial que s'ha de donar a la ciutadania, a través del Gabinet d'informació.

5.3. El Comitè d'Emergències

Quan s'activa un pla de protecció civil, es constitueix un Comitè d'Emergències, que és l'òrgan responsable de prendre les decisions estratègiques i dirigir la resposta. Està encapçalat pel Director del pla i integrat per:

- Consell assessor, format per alts càrrecs de cada organisme amb responsabilitats, membres d'altres administracions o serveis especialitzats.
- Gabinet d'informació: responsable de canalitzar la informació a la població durant l'emergència.
- El CECAT o CECOPAL com a màxim òrgan de coordinació operativa ja sigui a nivell autonòmic o municipal.

5.4. El Centre de Comandament Avançat (CCA)

El Centre de Comandament Avançat (CCA) és l'espai des d'on es dirigeixen totes les actuacions in situ durant una emergència. El seu objectiu principal és organitzar els esforços dels grups actuants, garantint la coordinació de les actuacions sota un únic pla d'acció i minimitzar els efectes de l'emergència sobre la població i el medi.

El CCA ha d'estar en comunicació permanent i a temps real amb la direcció del pla (directament o a través del CECAT). Aquesta connexió permet una visió global de la situació i assegura una presa de decisions coordinada.

Habitualment el CCA s'ubica en un lloc segur, però proper a la zona més afectada per permetre una resposta àgil i adaptada al context operatiu. En emergències que abasten un territori molt extens es poden constituir diversos CCA, cadascun amb responsabilitat sobre una àrea concreta.

Imatge de CCA a l'incendi forestal Pont de Vilomara (2022)

El coordinador del CCA és el màxim responsable de tot l'operatiu en aquella zona. Per defecte, aquesta figura recau en el responsable del Grup d'Intervenció present sobre el terreny, a no ser que el/la director/a del Pla designi un altre responsable específic, si ho considera convenient. En emergències on es determini un caràcter intencionat, la coordinació del CCA recau automàticament en el màxim responsable del Grup d'Ordre.

5.5. Els grups actuants

Els plans defineixen una sèrie de grups funcionals, cadascun amb responsabilitats concretes i perfils professionals diferenciats. A continuació, es descriuen els principals:

5.5.1. Grup d'intervenció

És el grup encarregat de dur a terme les accions físiques directes sobre el risc o les seves conseqüències. Intervé sobre el foc, l'aigua, els materials perillosos, les estructures, etc.

Integrants habituals:
- Bombers de la Generalitat (o bombers municipals). (Organisme coordinador del grup).
- Serveis tècnics d'empresa o manteniment.

Funcions principals:
- Extinció d'incendis
- Salvament i rescat
- Contenció o neutralització del risc
- Inspecció tècnica i control de danys estructurals

5.5.2. Grup sanitari

S'encarrega de la valoració i atenció de les persones afectades: ferits, intoxicats, víctimes amb estrès agut o persones evacuades.

Integrants habituals:
- SEM (Sistema d'Emergències Mèdiques) (Organisme coordinador del grup).
- Xarxa del sistema de Salut a Catalunya
- Creu Roja i entitats sanitàries de suport

Funcions principals:
- Assistència sanitària als afectats
- Transport sanitari
- Atenció psicològica

5.5.3. Grup d'Ordre

És el grup responsable de garantir la seguretat pública, el control de l'accés a les zones afectades i l'ordre ciutadà.

Integrants habituals:
- Mossos d'Esquadra. (Organisme coordinador del grup)
- Agents rurals
- Policies locals
- Guàrdia Civil (si afecta infraestructures estatals o zones interterritorials)
- Policia Nacional (si afecta persones estrangeres)

Funcions principals:
- Control de perímetres i restriccions de mobilitat
- Gestió dels accessos i control del trànsit
- Realització d'evacuacions
- Protecció de béns i infraestructures
- Vigilància per assegurar la seguretat ciutadana
- Control de les ordres o prohibicions emanades per la direcció de l'emergència.
- Col·laboració amb autoritats judicials

5.5.4. Grup logístic

Té la responsabilitat d'atendre la població afectada, recuperar els serveis bàsics a la població i donar suport material i logístic a tots els serveis actuants. És essencial per a emergències de llarga durada.

Integrants habituals:
- Direcció General de Protecció Civil (Organisme coordinador del grup)
- Serveis de Protecció Civil locals (personal tècnic i voluntariat)
- Serveis municipals (serveis socials, brigades, neteja, subministraments)
- Empreses col·laboradores (transports, tendals, generadors)
- Creu Roja o ONG de suport logístic i humanitari
- Organismes i empreses que disposin de recursos necessaris per a la gestió d'emergències.

Funcions principals:
- Atenció a la població afectada
- Subministrament de materials, vehicles i alimentació
- Instal·lació de refugis o punts d'acollida
- Transport de personal i mitjans
- Suport a evacuats i a població vulnerable

5.5.5. Grup d'experts i grup judicial

Són grups de suport amb funcions de coneixement tècnic o intervenció legal.

Grup d'experts:
- Organismes experts en l'avaluació del risc, integrats per científics, meteoròlegs, enginyers estructurals, químics, etc.
- Aporten criteris tècnics per valorar escenaris i preveure l'evolució del risc.
- L'organisme coordinador del grup varia segons el risc.

Grup judicial:
- Inclou autoritats judicials, forenses, cossos d'investigació (en cas de víctimes mortals o delicte).
- S'activa especialment en accidents amb víctimes múltiples o en cas d'indicis criminals.
- El coordinador del grup és el poder judicial.

5.6. Els plans d'actuació de grup

Dins del marc dels plans de protecció civil, cada grup actuant ha de disposar del seu propi Pla d'Actuació de Grup (PAG). Aquests plans tenen com a objectiu establir de forma clara i detallada com ha d'actuar cada grup en una emergència, d'acord amb el seu rol específic i coordinadament amb la resta d'integrants del grup i del sistema.

El PAG ha d'incloure els següents elements clau:

- Les actuacions que ha de dur a terme el grup durant les diverses fases d'una emergència.

- La seva integració operativa dins del Pla general.
- Els protocols de comunicació i coordinació amb el CECAT i amb la resta de grups.
- L'estructura interna del grup, amb la designació del/la coordinador/a, l'organització de les unitats operatives i la identificació dels recursos humans i materials disponibles.

5.7. Els voluntaris de protecció civil i la seva articulació

El voluntariat de protecció civil és una peça clau del sistema. Està format per persones compromeses amb el servei a la comunitat, que col·laboren en prevenció, suport logístic, comunicació i assistència bàsica.

A Catalunya, la participació de la ciutadania a les emergències es realitza a través de les associacions de voluntaris de protecció civil, que han de complir requisits definits per l'administració local i la Direcció General de Protecció Civil per poder formar part del registre oficial de voluntariat de protecció civil de Catalunya i poder actuar com a tal. Aquest registre es pot consultar en aquest enllaç:
https://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/proteccio_civil/Voluntariat-de-Proteccio-Civil/index.html#registre-d%E2%80%99associacions

El voluntariat de protecció civil depèn funcionalment del municipi. El seu àmbit d'actuació és el propi municipi i excepcionalment fora d'aquest per acord entre els ajuntaments respectius o a petició de l'autoritat de protecció autonòmica.
El voluntaris de protecció civil són nomenats pel seu alcalde un cop han superat una formació bàsica obligatòria.

Funcions habituals del voluntariat:

- Informació a la població en situacions de risc
- Suport al control de risc en esdeveniments amb gran afluència de persones
- Atenció als afectats i suport en evacuacions i acollida
- Suport logístic. Col·laboració en simulacres i formació

El voluntariat no substitueix els serveis d'intervenció, sinó que els complementa, amb una funció social, educativa i comunitària molt rellevant i amb el suport logístic i l'atenció a la població en les emergències

5.8. Mesures de protecció i seguretat per a la població

Una part fonamental del sistema de protecció civil és la protecció directa de la població. Per aquest motiu, tots els plans han d'incloure mesures concretes que ajudin a preservar la integritat física i emocional de les persones afectades per una emergència.
Aquestes mesures poden variar segons el tipus de risc, però sovint es basen en dos grans accions: evacuació, confinament o la identificació de zones segures.

5.8.1. Zones segures, confinament i evacuació

Zones segures: Són espais del territori que no es veuran afectats pel risc immediat i que poden oferir:

- Protecció física
- Accés a serveis bàsics
- Allunyament de la font de perill

Exemples: parts altes d'un municipi en cas d'inundació, espais interiors en episodis de vent, zones no forestals durant un incendi.

Confinament: El confinament consisteix a mantenir la població dins d'un espai tancat i segur, per protegir-se d'un risc exterior, com ara:

- Núvol tòxic (accident químic)
- Alliberament radiològic
- Incendis amb fum dens

Evacuació: L'evacuació implica el desplaçament de la població fora de la zona de perill, de manera ordenada i planificada. Pot ser:

- Preventiva (abans que el risc sigui imminent)
- Urgent (quan la situació és crítica)

S'ha de tenir present que la població és especialment vulnerable durant les accions d'evacuació, raó per la que moltes vegades és molt més segur el confinament dins d'estructures o nuclis urbans en cas de disposar de poc temps material per realitzar-la..

5.8.2. Punts d'acollida i suport a evacuats

En cas d'evacuació, s'han de preveure espais on acollir la població evacuada de manera temporal. Aquests punts d'acollida han de garantir:

- Subministrament d'aigua, aliments i mantes
- Assistència sanitària bàsica
- Zona de descans i informació
- Suport psicosocial i registre de persones evacuades
- Seguretat, per garantir la convivència de les persones evacuades.

Aquests espais poden ser gestionats per serveis municipals, Creu Roja o Protecció Civil, segons el pla activat.

5.8.3. Missatges d'alerta i consells d'autoprotecció

Una emergència requereix comunicació clara, immediata i entenedora. Els missatges d'alerta han de ser:

- Breus i directes
- En llenguatge accessible
- Amb informació útil i instruccions concretes

Canals habituals d'informació a la població:

- Alertes via SMS (sistema ES-Alert)
- Ràdio i televisió
- Xarxes socials oficials
- Altaveus municipals o megafonia mòbil
- Missatgeria instantània de cossos de seguretat

Recorda: els consells han de ser coordinats amb el pla activat i han de ser difosos per les autoritats competents.

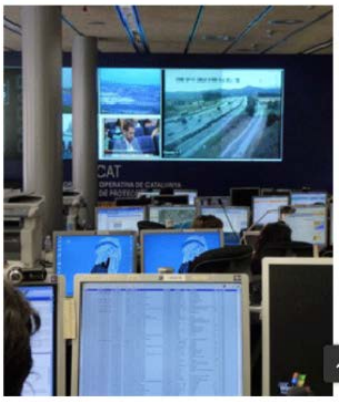

Sistema d'alerta via SMS, Es-alert

5.9. Centres de coordinació d'emergències

Els centres de coordinació d'emergències són els llocs físics i operatius des d'on es centralitza la informació i es coordinen els serveis actuants. En funció del nivell territorial i de l'escala de l'emergència, existeixen diversos tipus de centres:

Imatges del CECAT

5.9.1. Centre de coordinació operativa de Catalunya (CECAT)

És el centre neuràlgic de la protecció civil de la Generalitat, gestionat per la Direcció General de Protecció Civil. Està situat a Barcelona i disposa d'una sala secundària a Tarragona. Les seves funcions són:

- Supervisió i seguiment de riscos.
- Activació de plans de protecció civil (PROCICAT, INFOCAT, etc.)
- Coordinació amb serveis d'emergència i administracions
- Emissió d'alertes i comunicació a la població i als municipis

5.9.2. Centres de Coordinació Operativa Municipal (CECOPAL)

Tots els municipis amb pla de protecció civil han de comptar amb un CECOPAL (Centre de Coordinació Operativa Municipal) que es constitueix amb l'activació del pla. Aquest centre és responsable de centralitzar les emergències a nivell local i actuar de manera coordinada amb el CECAT (Centre de Coordinació Operativa de Catalunya).

5.9.3. Sales operatives dels grups actuants

Cada cos o servei (Bombers, SEM, Mossos, etc.) disposa de la seva sala de control, des d'on es mobilitzen recursos i es manté el contacte amb el CECAT i altres actors.

En el cas del Cos de Bombers de la Generalitat, hi ha 6 sales de coordinació territorial, que coordinen totes les actuacions que es produeixen a Catalunya, i una Sala Central de Bombers, situada jeràrquicament per sobre, que fa la coordinació general, activa els recursos especials (com mitjans aeris, GRAE, GRAF...) i prioritza l'enviament d'ajudes entre territoris.

En el cas de Bombers de l'Ajuntament de Barcelona, disposa de la seva pròpia sala de coordinació, des d'on es coordinen totes les emergències que tenen lloc a la ciutat de Barcelona.

5.9.4. Sistemes de comunicació i tecnologies de suport

La coordinació d'una emergència depèn d'un flux constant, segur i fiable d'informació. Per això, els centres operatius disposen de sistemes tecnològics avançats, entre ells:

- Canals de ràdio segurs i prioritaris (RESCAT)
- Sistemes de gestió de trucades i de gestió d'actuacions.
- Mapes digitals i geoinformació (eines GIS, mapes de risc...)
- Connexió amb sistemes europeus i estatals (Copernicus, GDACS, CENEM)

Exemple: en un incendi forestal, el CCA pot analitzar l'evolució del foc, preveure l'afectació, i enviar al CECAT aquestes dades per tal que s'avisi als municipis afectats i emetre alertes de confinament.

5.9.5. Protocols de recepció i transmissió d'informació

Els centres de coordinació segueixen una sistemàtica rigorosa per registrar, validar i traslladar la informació:

1. Recepció de la informació inicial
    - Normalment és rep al 112, però també pot venir d'un operador, d'un servei, d'un ciutadà o d'un sistema automàtic.

2. Validació i confirmació
    - Una vegada arriba al 112, s'anota amb data, hora, lloc, tipologia i es genera la carta de l'actuació.
    - Es determina si cal activar algun nivell de resposta.
3. Difusió i tramesa
    - Es trasllada la carta d'informació als cossos actuants.
    - Si cal, es comunica la situació a autoritats o es fa una comunicació a la població mitjançant mitjans oficials.
4. Activació de recursos: Les sales de coordinació dels diferents cossos activen els recursos necessaris per donar resposta a la situació.

6. Divulgació i sensibilització

6.1. El valor de la divulgació

La gestió d'emergències no és només actuar durant les emergències. També té una funció clau abans que aquestes passin: formar, informar i preparar la ciutadania. Aquesta tasca es coneix com a divulgació o sensibilització i és essencial per reduir riscos i construir comunitats més resilients.

6.2. Objectius de la divulgació

La divulgació té com a finalitat:

- Incrementar el coneixement ciutadà sobre els riscos propis del territori
- Fomentar actituds proactives i preventives
- Facilitar instruccions clares d'autoprotecció en cas d'emergència
- Promoure una cultura de la seguretat compartida entre administracions i ciutadania

Tríptic de Protecció Civil sobre consells a la població davant de nevades

6.3. Eixos i formats de les accions divulgatives

Les accions de divulgació es poden dur a terme en molts formats i adaptades a diferents públics. Alguns exemples habituals:

- Tallers i activitats escolars
- Tallers pràctics de protecció civil a escoles i instituts
- Jornades temàtiques (dia internacional de la reducció del risc de desastres)
- Materials pedagògics (guies, jocs, simulacres adaptats)

Campanyes informatives

- Tríptics i cartells amb consells d'autoprotecció
- Campanyes en xarxes socials, ràdio i premsa
- Vídeotutorials i recursos digitals

Jornades obertes i simulacres

- Jornades de portes obertes de serveis d'emergències
- Simulacres oberts amb participació ciutadana
- Pràctiques d'evacuació en equipaments públics

Participació del voluntariat

- El voluntariat de protecció civil juga un paper clau en accions de proximitat: informació a peu de carrer, suport en esdeveniments, activitats educatives...

6.4. Destinataris de la divulgació

La divulgació ha de ser universal, però també segmentada segons les característiques dels col·lectius. Els principals destinataris són:

Destinataris de la divulgació

Col·lectiu	Característiques i necessitats
Infants i joves	Activitats lúdiques, materials visuals i pràctics
Persones grans	Missatges clars, suport personalitzat i atenció a vulnerabilitats
Persones amb discapacitat	Comunicació accessible, pictogrames, missatges adaptats
Professionals i entitats	Formació específica i protocols d'autoprotecció laboral
Ciutadania general	Informació clara, senzilla i multicanal

6.5. Educació en autoprotecció

L'educació en autoprotecció és una branca específica de la divulgació. Consisteix a ensenyar a la població com protegir-se en cas d'una emergència, amb coneixements senzills però vitals.

Exemples d'accions formatives:

- Què fer si hi ha una fuita química o un incendi forestal proper.
- Com confinar-se correctament a casa.
- Què ha de contenir una motxilla d'emergència.
- Què és el telèfon 112 i com utilitzar-lo.

L'autoprotecció no genera por, sinó confiança i capacitat de resposta.